

Չ Ե Փ Ի Ի Ռ

Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ե Ա Յ

2^{րդ}

ՏԱՐԻ

Թ. 32

Հ Ա Ն Դ Ե Ս Տ Ա Ս Ն Օ Ր Ե Ա Յ

ԵՐՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ

23

ՅՈՒԼԻՍ

1864

Ինչ որ լրագրոյս խմբագրութեան եւ տնօրէնութեան կը վերաբերի պէտք է ուղղել Մանուս-Փաշա փողոցը Պ. Յ. Գափափեանի գրավանդութեան խանութը: Անվանք նման կամ ծրար կը մերժուի:
Օրագիրս ամեն ամսոյ 5 ին, 15 ին եւ 25 ին կը հրատարակուի:
Գին վեցամսեայ 2 արծաթ մանիսիկ կանխիկ վճարելի: — Դռնու երթալիք Օրագրոյ նման ծախքը առնողին վրայ է: — Ծանուցման տողը 1 դուրու:

ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԻ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ. Պ. Յ. Գափափեանի գրավանդութեան խանութը: — ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Երմանեանի գրասենեակը: — ՀԱԼԷ. Պ. Յ. Ս. Բիւրքնեանօֆի գրասենեակը: — ՊԱՐՏԻՉԱԿ եւ բոլոր Նիկոմիդիայի սահմանը. Պ. Թորոս Մինասեանի գրասենեակը: — ԿԵՑԿ. Պ. Խաչատուր Մանուկեանի գրասենեակը:

Գ Ի Ի Տ Մ Ը

Աստուծոյ ըսուեցաւ որ ժամանակէ մը ի վեր Սէն դեռի վրայ տեսնուած շողեշարժ խորհրդ Դարօնի դեպքանայ գործածութեանը համար է: Եւս խորը Ա. Սուլթանինն է, որ Իրեն ընծայուեցաւ արքունի գլխաւոր ճարտարապետ Պալեան վսեմ. Սարգիս Պէյէն:

Երբ յատակադնով մը կառուցուած է այս փոքրիկ նաւը:

Պալեան վսեմ. Սարգիս պէյը վերջի օրերս նոր դրութեամբ թաւաղողական մեքենայ մը հնարեց, որն որ թէ դիմացկունութեան թէ արագութեան եւ թէ խնայութեան կողմանէ շատ գոհացուցիչ է. ասոր դրութեանս առաջին գործադրութիւնն է վերջիշեալ շողեշարժ:

Սօսերս Սէն դեռի վրայ եղած փորձերը ակներեւ ցըցուցին որ այս նոր միջոցը ըստ ամենայնի կատարեալ է. նշանաւոր է նաեւ իր դրաւած քիչ միջոցաւ. եւ շատ հաւանական է որ այս դրութեանս գործադրութիւնը՝ որ հնարողը Պալեան Սարգիս պէյն է, տիեզերական պիտի ըլլայ: Օսմանեան խորհրդ արագութեան կողմանէ կրնայ մրցել Սէնի վրայ օրըստօրէ երթեւեկող շողեշարժ հետ: Եւս փորձերուն յաջող արդիւնքը յորդորեց Ն. Ա. եւ հաւատութեան Դարտարապետը որ այս դիւար արհեստից ճեմարանին հաւանութեանը յանձնէ:

Եւս դէպքս՝ որ մեզի համար եզրական է, զանազան կերպարանք յաճախ կը նորոգուի Տաճկաստանի մէջ: Օսմանեան Պետութեան անցեալը բոլորովին եղծ գաղափար մը տուած է մեզի իր ժողովրդեան բարուցն ու հանձարոյն վրայօք: Սախըթաց կառավարութիւնը ներքին խռովութեամբք եւ քաղաքական յուզմամբք զբաղեալ՝ Եւրոպիոյ աչաց առջեւ կշիռ էին միայն Երեւելից ու Երեւանից մէջ անխիղճ զոհեցին այնպիսի ժողովրդեան մը ապագան, որուն հազուադիւր հանձարը՝ թէպէտ քողարկեալ՝ այլ միշտ նոյնպէս կորովի մնաց:

Օսմանեան Պետութիւնը կարօտ էր քանի մը տարի անդորրութեան եւ խմաստուն կառավարութեան մը. որ ունենար ներքին դրութեան հետ նաեւ այն վստահութիւնն ալ, որ ճարտար Աւարտութիւն մը միայն կը ներէ արդիւնքը իւր յաճախ: Եւս—Իւլ—Եւզեզ Այսօրը այս բաղձալի նպատակին հասաւ: Ուստի աներկիւղ հիմայ կարելի է դուշակել Տաճկաստանի մեծութեան եւ բարեբաստութեան նոր առաւելի մը՝ որն որ կարեւոր փոփոխութեանց վրայ հիմնուելով իրրեւ հանդերձեալ բաղձը պիտի ըլլայ: Լ. Եւս:

Լ. Եւս:

Մինչեւ հիմայ Տաճկաստանը իրաւամբ եւ կամ առանց իրաւունքի Եւրոպիոյ առջեւ քա-

դաքահան գործիք մը կը համարուէր, զոր մարդ կրնար գործածել կոյր զիւրացն։ Օսմանեան պետութիւնը ոչ այլ ինչ կերեւէր Երեւմտեայց բայց եթէ ահաբէին խառնուրդ մը տգիտութեան մէջ ընկղմած մարդերու, ուր լուսաւորութեան տեղ մոլեռանդութիւն կար։ 1854 ի պատահաները հակառակը կապացուցանեն։ Ելլ հարկ չէ այսօր ըսել թէ այս ժողովուրդը իրեն արժանաւոր տեղ մը բռնեց ամենէն քաղաքակիրթ ազգաց ճամբուն մէջ։ զինքը առաջին կը հանդիսացնէ Երեւելից ամենէն ծաղիկեալ տեւրութեանց մէջ։

Մինչեւ հիմայ Տաճկաստանը իր ժողովուրդեանը յարմար ներքին կառավարութիւն մը ունեցած չէր։ Պատերազմական մարդիկները միայն կրնային աւագութեանց համար։ Ելլ այսպէս չէ հիմայ։

Նորոգութեանց ասպարէզը՝ որոնց մէջ մըտաւ Սուլթան Եպտ — իւլ — Եզիզը, հանձարեղ մարդկանց միջոց շնորհեց բարգաւաճելու եւ մեծապէս աճեցնելու գիտութեանց մինչեւ յարգ անձուկ ասպարէզը։ Փարսիոյ մէջ կը տեսնենք ահաւասիկ ուսումնական մարդերու եղած հրաւերին առաջին արդիւնքը։

Ն. Ս. Ս. գլխաւոր ճարտարապետ Պալեան վսեմ. Սարգիս Պէյը՝ որ անտարակցի իր երկրին ամենէն նշանաւոր գիտնականներէն մէկն է, նոր դրութեամբ թաւալողական մեքենայ մը հնարեց, որուն գործադրութիւնը այսօրերս եղաւ, Սուլթանին սահմանեալ խաբէ մը մէջ, նոյն այս շոգեշարժ խաբէ՝ որուն համար ըսուեցաւ թէ ճամբօնի դեսպանաց՝ գործածութեան համար է. բայց ստուգեցինք որ ասիկոյ սխալ մըն է։

Ճամարութիւնը աս է որ արքունի կամուրջին (Բօն Ռուայեալ) առջեւ կայնեցաւ. ուսկից ելաւ այս նոր մղելին շքեղ փորձերուն ծառայելու համար։

Պալեան Սարգիս Պէյին հնարած դրութիւնը թէ արագութեան՝ թէ ուժի եւ թէ խնայութեան կողմանէ կատարելապէս գոհացուցիչ է։ Եսկէ զատ մեքենան սովորական մը զիններէն շատ աւելի պզտիկ՝ գետի նաւերուն ալ կրնայ գործածուիլ. որոնք դատապարտուած էին մինչեւ հիմայ առաջատու գործածելու։ Եյս կետին մէջն է ահա գլխաւորապէս այս հետին կարեւորութիւնն ու օգուտը։ Ուրիշ

բան մը չունիմ ըսելու, բայց թէ Սայսերական այս խաբէ Սէնին մէջ երթեւեկեց ուրիշ շոգենաւուց արագութեամբ։

Խաբէ Սոստանդնուպօլիս կերթայ, Օսմանեան հնարողը՝ գտած յաջողութենէն խրախուսուելով, կը մտածէ իր նոր դրութիւնը դիտութեանց ճեմարանին քննութեանը յանձնել, որուն հաւանութիւնը մեր ամեն դրուատիքներէն աւելի պիտի ըլլայ։ Զ. Պէյը։

ԼԱ. ՆԱՍԻՐՈՆ

Քանի մը օր առաջ Բօն Ռուայեալն անցուղարձողք կրնային տեսնել Բէնդօւտէ կապուած վայելուչ շէնքով եւ շքեղ զարդերով շոգենաւ մը։

Ջանազան լրագիրք ծանուցեր էին թէ այս շոգենաւը ճարտար դեսպանաց գործածութեանը յատկացեր է. բայց այս վրիպակը ուղղելու է։

Ն. Ս. Եպտ — իւլ — Եզիզին գլխաւոր ճարտարապետ Պալեան բազմահմուտ վսեմ. Սարգիս Պէյին Սարչուլթեամբը եւ իր յատկաբիծներուն վրայ շինուած, եւ հնարողէն Ն. Ս. Եհափաուլութեան նուիրած այս շոգենաւը նոր ապացոյց մըն է յառաջադիմութեան եւ բարեկարգութեան ոգւոյն, որով լեցուած է Տաճկի կառավարութիւնը արդի Խնդակալին Տէրութեան սակ։

Եյս խաբէն մղելը բոլորովին նորահնար դրութեամբ մըն է, որ շոգենաւութեան արհեստին մէջ կատարեալ յառաջադիմութիւն մըն է։ Եյս մեքենան համեմատութեամբ շատ պզտիկ է միւսներէն, քիչ այրելիք կը վտանէ, միանգամայն արագութեան կողմանէ մրցելով իրեն տեսակի լաւագոյն շոգենաւոց հետ։ Լ. Պէյը։

ՊՕՆԱՐԻՐԻՒՄԻՐՈՆԵԼ

Պալեան վսեմաշուք Սարգիս պէյին նոր հնարած այս թաւալողական մեքենան՝ զոր Եւրոպիոյ երեւելի լրագիրները այսչափ դրուատեօք կը հրատարակեն գովելով անոր հրաշալի տաղանդն ու խորին հմութիւնները, արդարեւ մեծ պատիւ է թէ վսեմափայլ հնարողին՝ թէ անոր փառաւոր տոհմին եւ թէ ամեն նասիրելի ազգերնուս։

Ար փափաքինք որ այս տեսակ շահաւետ գիւտերու մէջ յառաջադէմ ազգայնոց թիւն

Մի հակառակիր ուրեմն անոր կամայք դեմ վասն զե ազգային կամքէ դուրս ուրիշ անասկ ազգային կամք չը կայ, ուստի հետեւութիւնը կը լայ ամօթալն պարտութիւն. մի ջանար անոր միտքը շղթայելու եւ զինքը անբանի տեղ դնելու, վասն զի օր մը Վասխանամութեան անտեսանելի մատը ազգերու պատու հասն եղող տգիտութիւնը կը ջնջէ անոր ճակտին վրայէն եւ նոր ճակատագրի մը իշխանութեան ներքեւելու ստիպողական հարկաւորութիւնը երեւելով ան ատեն հարկաւ քու զիմադրութեանը արդիւնքը կը լայ ողբալի դէպքեր ու անթիւ չարիքներ:

Հարցուր այս ամենը պատմութեան եւ ահա մատով կը ցուցնէ քեզի:

Իսկ կըսեմ որ աւելի դիւրին է անտիկ բերդ մը առնել ու ամրաշէն պարիսպ մը քան դել, քան հասարակաց կարծեացը զիմադրել:

Ընկիւյ նոր ճակատագրի մը իշխանութեան ներքեւելու ստիպողական հարկաւորութիւնը զգալով ընդհանուր կամքը յատկադիւ մը պատրաստեց, զքեզ (երեսփոխանութիւնը) ալ անոր գործադիր իշխանութիւն անուանելով, ըսել է ուրեմն որ դուն քու իշխանութիւնդ անոր կամքէն առիր. ապա ինչո՞ւ չես յարգեր անոր կամքը եւ տեղի կու տաս անոր իրաւացի ցամանը:

Ինչպէս որ ծայրահեղ զեղծմունքներով գառնառիթ հետեւանքներ պատճառելու կամքը՝ նոյնպէս ալ ժամանակին ողւոյն ու պաշտօնիդ բնական պահանջմանը համեմատ շարժելով, ընկերութիւնը դէպ ի իւր նպատակն առաջնորդելու զիւցազնական որոշումէդ կը կոխի:

Օ՛հ, ուրեմն քու պարտքդ է ազդին իրական օգուտը ձեռք բերել՝ առանց հասարակաց կարծեացը զիմադրելու, անոր լուսաւորութեանը ջանալ՝ խոհեմութեամբ անցեալին հին շէնքը քանդելով. պաշտպանել անոր ազատութիւնը՝ առանց շէնքը անբանի տեղ դնելու: Ետեւ լուել՝ երբ օրէնքը կը խօսի, հնազանդել՝ երբ անկիւյ օրինաւորապէս կը վճռէ, զոհիլ, երբ հասարակաց շահն ու օգուտը կը պահանջէ: Եհա այնպէս կուզէ հասարակաց կարծիքը, զոր չը յարդողը թշնամի է հասարակաց օգտին:

Ար հաւատուն զմեզ որ կարգ մը մարդիկ

վերջին տառններս տեղի ունեցած ազգային ցաւալի դէպքերէն ցաւած՝ բարեկամութիւնն զազգերեցուցեր են:

Ըզգասիրութիւնը զոհողութիւն, եւ հայրենասիրութիւնը դիւցազնութիւն կը պահանջէ:

Արիսդիտէս, այն վսեմ ու անմահ անձը՝ երեւելի իր զինուորական տաղանդներովն ու հայրենաշէն վեհ զգացումներովն իր բոլոր կեանքն ու գործունէութիւնը հայրենեաց օգտին զօհեց. բայց փառասէր Թէմիսդոկղէսի եւ իւր անխաւ քաղաքացեացը նախանձէն խեցեկոյտ վճիռով յարստ դատապարտեցաւ: Եւ երբ Պարսիկը Յունաստանի վրայ յարձակեցան, մոռնալով եւ վեհանախաբար ներելով հայրենեաց իրեն ըրած անիրաւութիւնը՝ դիւցազնաբար յառաջ նետուեցաւ, ու եկաւ հայրենիքը պաշտպանելու:

Արիսդիտէսի այնչափ բարեացը փոխարէն, հայրենիքն անոր դեմ անիրաւեցաւ. բայց Արիսդիտէս՝ որ ճշմարիտ հայրենասէր ու ամենատեն հայրենեաց օգուտը զիւրոյ էր, կրնար արդեօք անոր կործանման մօտալուտ փտանդը տեսնելով՝ խալառ անիոյթ ըլլալ:

Եթէ աշխարհի վրայ ամեն չարիքի դեմ մարդիկ իրարու չար հատուցանէին, մինչեւ հիմայ երկրիս վրայ ոչ մարդ կը գտնուէր, եւ ոչ ալ աշխարհք իր դիրքին մէջ կը մնար:

Հապա ո՞ր թողունք այն անմահ զիւցազունները, որոնք շատ անգամ ի վարձ իրենց ըրած անչափ բարութեանցը, անիրաւութիւններ տեսած են:

Ճշմարիտ հայրենասիրութեան սքանչելի օրինակ մըն է նաեւ հետեւեալը:

Երկայնածեռն ըսուած Պարսից Արտաշէզ Թագաւորը շատ ջանաց որ Թէմիսդոկղէս՝ որ այն ատենները Յունաստանէն փախչելով ասոր պալատը կը բնակէր, Ետիկէ երթայ ու իր հայրենեացը դեմ պատերազմի, Թէմիսդոկղէս այս հրապուրանքէն ազատուելու եւ իր հայրենեացը դեմ չը պատերազմելու համար ինքզինքը թունաւորեց ու մեռաւ:

Եյս իրողութիւնները վեհանաճ գործերու եւ զեղեցիկ անիշաչարութեան ու ճշմարիտ հայրենասիրութեան ընտիր գործեր ու կենդանի օրինակներ են:

Ուր էր որ մեր ազգին դեմ, բարեկամաւ

լաքանչիւր ընտանիք ալ զինքը պարունակող մեծ ընտանեաց ոճոյն համեմատ առաջնորդութեւն է :

Թէ որ ժողովուրդը ընդհանուր սկզբունք մը բռնած է , անոր մասունքը՝ այսինքն ընտանեանիքներն ալ զայն կը բռնեն :

Արթութեան օրէնքները այլ եւ այլ տեսակ տէրութեանց մէջ տարբեր , այսինքն՝ իւրաքանչիւր տէրութեանց սկզբանը կամ կերպին համաձայն են : Միապետական տէրութեան մէջ միակ նպատակ՝ պատիւն է , հասարակապետական տէրութեան մէջ առաքինութիւնը , իսկ տիրապետութեան մէջ վախը :

Տէրութեանց այլ եւ այլ սկզբանց եւ կամ կերպերուն համաձայն դաստիարակութեան ոճ կը բռնուի :

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵՋԻ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Միապետական տէրութեան երկիրներու մէջ կրթութիւնը տղայոց համար սահմանուած դպրոցներու եւ կամ վարժարանաց մէջ չառնուիր , այլ երբ աշխարհ կը մտնայ մարդս , ան ատեն կսկիւրդի ատուր կրթութիւնը : Հոն է պարտաւորութիւնը , որով ըսուած բանին վարժարանը , ուսկից կսկըսի կրթութիւնը :

Հոն կը տեսնենք կամ կը լսենք միշտ այս երեք բանը թէ՝ « առաքինութեանց մէջ առնուականութիւն մը բանեցընելու է , բարուց մէջ՝ պարզութիւն , ու շարժմունքներու մէջ՝ քաղաքավարութիւն » :

Հոն տեսնուած առաքինութիւններն ոչ այնչափ մեր ուրիշներուն համար ունեցած պարտաւորութիւններ են , որչափ մեր անձին ու զմեզ մեր քաղաքացեացը մօտեցընելու տեղ , անոնցմէ կորուչեն :

Հոն մարդերու գործքերը ոչ իբրեւ բարի կը դատեն , այլ իբրեւ աղուոր , ոչ իբրեւ արդար , այլ երեւելի . ու ոչ իբրեւ բանական , այլ զարմանալի :

Պատիւը անոնց մէջ վեհութիւն մը դտածին պէս , կամ ատոնց օրինաւորող դատաւորը կըլայ , եւ կամ արդարացընող իմաստալը :

Հաճոյասիրութիւնը տեղի կու տայ , երբոր պատիւը սրտի զգացմանց եւ կամ իշխելու դիտման հետ կապակցութիւն ունի . եւ ստուգիւ ատոր համար է որ միապետութեանց մէջ բարքերը այնչափ պարզ ու մաքուր չեն , որչափ հասարակապետութեանց մէջ :

Խաբէութիւնը կը թողու , երբոր մտաց կամ գործքերու մեծութեանը հետ կցորդուութիւն ունի . ինչպէս քաղաքական գործերու մէջ , որոնց խորամանկութիւնները բանի տեղ չը դնեն երբեք :

Շողոքորդութիւնը այն ատենը միայն կարգիլէ , երբ մեծ շահու մը նպատակով չէ . այլ միայն ցածութեան մտօք :

Բարուց համար ըսի որ միապետական սկըզբունքին պահանջած կրթութեանը անկեղծութիւն տալու է : Բայց անոր սիրոյն համար արդեօք . — ո՛չ երբեք . այլ որովհետեւ ճշմարտախօս մարդը արիասիրտ ու ազատ դադափարի եւ սկզբունքներու տէր կըլայ , այնպիսին ամեն բան միայն իր գիտցածին պէս կըմբռնէ , ու ո՛չ ուրիշի մը հասկըցածին :

Եհա՛ ատոր համար է միայն որ ո՛րչափ այս կերպ անկեղծութիւնը աշխարհիս մէջ կը յարգուի , այնչափ ալ ժողովուրդինը կանարգուի , որն որ իրապէս ճշմարիտ ու միանգամայն պարզ է :

Սերջապէս միապետութեանց կրթութիւնը մարդուս շարժմանցը մէջ քաղաքավարութիւն կը պահանջէ :

Մարդերու վիճակը աշխարհի վրայ ընկերական ըլլալով , անոնց այս վիճակին մէկ բնական պահանջումն է որ իրարու հաճոյ ալ ըլլան՝ վայելուչ եղածին չը դիտողը իր ընկերները քամահրելով՝ այնչափ կը կորսնցնէ իր պատիւը , որ աղէկ բան մըն ալ ընելու կարողութիւն չունենար : Բայց առ հասարակ ասանկ մաքուր աղբիւրէ մը չը ծագիր քաղաքավարութիւնը , այլ շատ անգամ՝ ինչպէս որ կը տեսնուի , պարծենալու բաղձանքէ :

Շարունակելի :

ԱՆՀԱՒԱՏՈՒԹԻՒՆ

Շատ չընեն որ Ալլեան լեռան ստորոտէն ամբարշտութեան գործի մը արձագանքը Բիւզանդիոյ խորերը հնչեց :

Եյս ամբարիշտ գործին հեղինակը Լոնէսթ — Ուրնան անուն Պաղղիացի մըն է , որ « Եւրոպէի » Ժողովուրդի « Յիսուս » անունով հրատարակած գրքովը քիչ գայթակղութիւն չը պատճառեց հասարակութեան մէջ :

Եյս գրքին նպատակն է Յիսուս Քրիստոսի Աստուածութիւնը ջրել քաջափառ փաստերով :

դունել տալու համար՝ ինքզինք Աստուած դա-
ւանեցաւ, կըսէ » :

Սարսափելի՛ հայոյութիւն :

Պատմութեան մէջ կարդացելը ենք որ հին
օրէնսդիրները իրենց դրած օրէնքներն ժողո-
վուրդէն ընդունել տալու համար աստուած-
ներէն պատգամ առած ենք կըսէին . բայց ա-
սոնցմէ ոչ ոք համարձակեցաւ ինքզինք Աս-
տուած հրատարակել :

Բայց Քրիստոս ոչ լոկ օրէնսդիր էր եւ ոչ
ալ փառասէր աղանդապետ մը :

Բաղդատէ անոնց ու Քրիստոսի վարքն ու
գործքերը իրարու հետ :

ԺԶ. դարու փիլիսոփաներէն Ժ. Ժ. Ուեսո
կարդալով անոր վարուց պատմութիւնը (աւե-
տարանը) այսպէս կըսէ . « կարելի՞ է արդեօք որ
այնչափ վսեմ ու միանգամայն այնչափ պարզ
գիւրք մը մարդոց գործն ըլլայ . Եւ՝ կարելի՞ է
որ այս պատմութեան առարկայ եղողն ալ սոսկ
մարդ մը եղած ըլլայ » :

Հին աղանդապետներն ու օրէնսդիրները
փառասէր մարդեր էին . անոնք կը պատուիրէին,
առանց իրենց վրայ ունենալու իրենց պատուի-
րածը . բայց Քրիստոս ասանկ չէր : Ընկիւյ
ինչ որ կը պատուիրէր, նախ իր անձին վրայ կը
ցուցնէր :

Ընոր կեանքը՝ աշխարհի վրայ եղած ատեն
գեղեցիկ առաքելութիւններու կենդանի պատ-
կեր մըն էր . անոր կեանքը համբերութեան՝ զը-
թութեան՝ ներողութեան՝ վեհանքն անյիշա-
չարութեան՝ անտրտուն շաղկապութեան եւ
զարմանալի սակաւապետութեան ու անձնուրա-
ցութեան օրինակ մը եւ ամենամաքուր բարո-
յականի ընտիր ու ազդու դաս մըն էր :

« Ինչ հեզութիւն, ինչ սրբութիւն՝ իւր
բարուցը մէջ, ինչ սրտաշարժ շնորհ՝ իւր խրա-
տուցը մէջ, ինչ վսեմութիւն՝ իւր պատուէր-
ներուն մէջ, ինչ խորին իմաստութիւն՝ իւր
խօսքերուն մէջ, ինչ զարմանալի պատրաստա-
բանութիւն, ինչ նրբութիւն եւ ճիշդ յարմա-
րութիւն՝ իւր տուած պատասխաններուն մէջ,
ինչ իշխողութիւն՝ իւր կրօնը վրայ : — Ժ. Ժ.
Ուեսո :

Արոնէ՛ ուրեմն այս ամենը այն աղանդա-
պետներուն վարուցն ու բարուցը եւ գործքե-
րուն մէջ, եւ տե՛ս թէ՛ զոնէ ասոնց կես մա-
սը կրնաս դանել հոն :

Ար աղանդապետ կամ օրէնսդիր իր ժողո-

վուրդին համար արիւնը զոհեց :

Հատերը իբրեւ յանցաւոր մահուան դա-
տապարտուեցան : Բայց Յիսուս Քրիստոս
անմեղութեամբ մեռաւ : Ընկիւյ իր պատուա-
կան արիւնը ամբողջ ժողովրդեան մը համար
զոհեց, ու անարդ ժողովրդէ մը մինչեւ անգամ՝
անարդարբար մեռնիլ յօժարեցաւ : Ընոր անմե-
ղութեամբ մեռնիլը կը հաստատեն նաեւ այն
ժամանակի դատաւորները :

Ար հարցնէք հիմայ Լուսնի թէ՛ — Ուրնանի թէ՛
ո՞ր աղանդապետ կամ օրէնսդիր իբրեւ սոսկ
մարդ ասանկ ըրաւ :

Թող համոզէ ուրեմն զմեզ թէ՛ ասոնք խա-
բեբայ մարդու մը ընելիք գործքեր են :

Մնացեալը հետեւեալ թուով :

Ա Զ Դ

Մեր նախնիքի մեր թուով հրատարակած « շը-
տա՛ն-ի-ն-ի-ն » վերնագրով յօդուածը հասա-
րակութեան մէջ այլ ընդ այլ մեկնութիւններ
գտած ըլլալով՝ պարոք կը համարինք ծանու-
ցանել որ այն յօդուածը մասնաւոր նպատա-
կաւ մը դրուած է, զոր պիտի բացատրենք
ժամանակին : Ուստի անոր համար տրուած
բացատրութիւնները անհիմն բաներ են :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ար լսէք որ Պէյ-օղլուի մօխատրաները
թախանձանօք բաթերաներուն դացեր են որ
Օրթադիւղի « պարզութիւն » ընկերութիւնը բա-
նադրեն, վասն զի կնիկները հիմայ մօտայէն վազ
են եկեր :

Մալաքօֆ ծախող հրէաներն ու կերպասա-
վաճառներն ալ սնանկանալ սկըսելով այս ընկե-
րութեան դէմ անէնձքներ կը կարգան եղեր :

Աստուած տա՛ր որ կնիկները սա մօտայէն
իրաւ վազ գային աէ, մենք ալ մեր Արօնական
ժողովին կըսէինք որ անոնց բանադրանքներն ու
անէնձքները օրհնութեան փոխէ :

Խ Մ Բ Ա Գ Ի Բ

ՄԻՆԱՍ Մ. Հ. ԳԱՓԱՄԱՃԱՆ

Տ Ն Օ Ր Է Ն

ՄԱՐՏԻՐՈՍ Մ. ԹԵՍԻՃԱՆ

ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Թ. ԳԻՐԲՃԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՓԻՆՃԱՃԼԱՐ